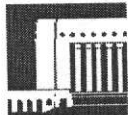

Sosiaalinen laus. 23.3.06 menin.

EDUSKUNTA

Valtiontilintarkastajien kanslia

16/2006 16.2.06 OHTA

8.2.2006

sihtööri

Helsingin kaupunki

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2006-324/351
Stn dn	
Saap./Anl.	13-02-2006

Viite Valtiontilintarkastajien vuoden 2006 kertomuksen valmistelu

Selvityspyyntö

Valtiontilintarkastajat ovat päättäneet selvittää lastensuojelupalveluja ja niiden toimivuutta. Tätä aihetta koskeva selvityspyyntö on lähetetty sosiaali- ja terveysministeriölle sekä mm. Suomen Kuntaliitolle. Valtiontilintarkastajien kanslia pyytää myös Helsingin kaupunkia esittämään näkemyksensä selvityspyynnössä käsiteltävistä asioista siltä osin, kuin katsotte sen aiheelliseksi.

*Ovri määräraha
12.7.06 soitto 16.2.06
puh. Myllyvuori/Hanni*

Vastaus pyydetään toimittamaan valtiontilintarkastajien kansliaan 15.3.2006 mennessä. Lisäksi vastaus pyydetään toimittamaan sähköpostitse osoitteeseen valtiontilintarkastajat@eduskunta.fi. Vastauksessa pyydetään esittämään sen henkilön yhteystiedot, jolta tarvittaessa voi kysyä lisätietoja.

Asiaa hoitavat valtiontilintarkastajien kansliassa tarkastaja Tuija Myllyvuori, puh. (09) 432 3321 tuija.myllyvuori@eduskunta.fi ja tarkastaja Marjaana Solanne, puh. (09) 432 3324, marjaana.solanne@eduskunta.fi.

[Signature]
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Nora Grönholm
tarkastusneuvos

[Signature]
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Marjaana Solanne
tarkastaja

LIITE: Selvityspyyntö

Lastensuojelupalvelut ja niiden toimivuus

Hallitusohjelmassaan hallitus sitoutuu lapsiperheiden aseman parantamiseen, vanhemmuuden tukemiseen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Lapsi, joka kasvaa riski- ja vaaraolosuhteissa ei saa välttämättä sellaista tukea ja apua, jota hän tarvitsisi. Muun muassa palvelujen tuottamisessa kokonaisuuden hallinta ja koordinointi on osoittautunut vaikeaksi, koska mitä kauemmaksi kunnan järjestämisvastuu ja palvelujen tuottaminen erkaantuvat ja hajaantuvat, sitä vaikeampaa on hallita ja koordinoita palvelujärjestelmää. Valvonnassa on tarkoitus selvittää lastensuojelupalveluiden toimivuutta.

a) Mitkä ovat keskeisimmät syyt lastensuojelupalveluiden tarpeeseen? Miten lapsiperheiden taloudellinen tilanne on kehittynyt 2000-luvulla ja minkälaisia muutoksia on tapahtunut lapsiperheiden tulonsiirroissa? Mitä ongelmia ja kehittämistarpeita on syntynyt köyhyyden ja työttömyyden lisääntyessä ja vaikeuttaessa lapsiperheiden selviytymistä sekä keinot vähentää köyhien lapsiperheiden määrää? Onko lastensuojelun tarpeella ja perheen toimeentulolla yhteyttä? Näkemyksenne subjektiivisen oikeuden välttämättömyydestä päivähoidossa lasten tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi.

b) Käsitteksenne lastensuojelun ennalta ehkäisevän toiminnan sekä avohuollon tukitoimien tilasta ja toimivuudesta (keskeiset ongelmat), seurannasta sekä kehittämistarpeista. Miten toteutuu mahdollisimman varhainen ongelmien havainnointi ja niiden korjaaminen ennalta ehkäisevin toimin? Minkälaisia supistuksia on tapahtunut ennalta ehkäisevissä toimissa ja avohuollon tukitoimissa 2000-luvulla? Miten supistukset ovat vaikuttaneet lastensuojeluun? Miten tiedonkulku eri viranomaisten ja lastensuojelussa toimivien tahojen välillä toimii ja mitkä ovat keskeiset tiedonkulkua häiritsevät ongelmat?

c) Mikä on lastensuojelun palvelujärjestelmän toimivuus, saatavuus, laatu ja sisältö sekä keskeiset ongelmat ja miten lastensuojelun palveluprosessia, sen perusteita ja rakenteita tulisi kehittää? Onko eri kuntien ja alueiden välillä suuria eroja huostaanotokäytännöissä ja mitkä ovat kuntien ja erityisesti pienten kuntien mahdollisuudet selvittää lastensuojelun käytännön toteuttamisesta ja erityisesti vaikeista lastensuojelutehtävistä ja kehittämistarpeet? Miten kuntien yhteistyö, seudullinen yhteistyö ja yhteistyö eri viranomaisten välillä on toteutunut sekä kehittämistarpeet myös avohuollon osalta? Miten toimii kuntien ja järjestöjen välinen yhteistyö lastensuojelupalvelujen tuottamisessa ja kehittämismahdollisuudet? Näkemyksenne järjestöjen työstä lastensuojelun vajauksen paikkaamisessa ja tämän työn turvaamismahdollisuudet tulevaisuudessa.

Mitkä ovat erityisongelmat maahanmuuttajiin kohdistuvassa lastensuojelutyössä? Minkälaisia ongelmia ja kehittämistarpeita aiheutuu siitä, että maahanmuuttaja on eri asemassa turvapaikanhakijana ja väliaikaisen oleskeluluvan saaneena, kun on kyse työn tekemisestä tai lasten koulutuksesta?

d) Minkälainen on huostaanottojen sekä eri lastensuojelun palveluja (ml. avohuolto) tarvitsevien määrällinen kehitys v. 2000–2005. Miten muiden Pohjoismaiden lastensuojelun palvelujärjestelmät ja lastensuojelun tilastointi poikkeavat Suomen käytännöistä?

e) Millaisia ovat perhesijoitusten näkymät ja minkälaisia mahdollisuuksia on lisätä perhehoitoa tulevaisuudessa ja kehittämistarpeet? Mitkä ovat syyt laitusrakenteen palaamiselle lastensuojeluun ja yksityisten palveluiden osuuden kasvuun lastensuojelun sijaishuollossa sekä edut ja haitat? Näkemyksenne perhehoitolain (312/1992) tarkentamistarpeista erityisesti perhekotihoiton henkilöstön pätevyysvaatimusten osalta. Vastaako perhe-, perhekoti- ja laitoshoidon laatu toivottua ja kehittämistarpeet? Miten yksityisten palvelujen valvonta on järjestetty ja miten tämä valvonta toimii sijoituksen laadun ja sijoitetun lapsen edun mukaisesti sekä valvonnan suurimmat ongelmat ja kehittämistarpeet? Minkälainen on jälkihuollon tila, tarve ja sisältö ja kehittämistarpeet? Miten lastensuojelun jälkihuolto on toteutunut kunnissa ja onko kuntien välillä suuria eroja jälkihuollon tulkinnassa?

f) Miten lastensuojelupalvelujen palvelujenosto ja kilpailuttaminen toimii sekä epäkohdat ja miten hankinta- ja tuottamisosaamista tulisi kehittää? Mitkä ovat suurimmat ongelmat palvelujen tuottajien näkökulmasta ja miten toimii palvelujen tuotantoyhteistyö?

g) Onko lastensuojelutyöhön saatavissa riittävästi lasten ja perheiden kanssa työskentelyn erityisosaamista omaavaa osaavaa ja pätevää henkilöstöä? Mitkä ovat sosiaalityön ja sosiaalityöntekijöiden suurimmat ongelmat lastensuojelutyössä ja kehittämistarpeet? Miten lastensuojelutyön ammatillinen johto, työnohjaus sekä ammatillinen tuki kunnissa on toteutunut ja kehittämistarpeet? Miten lastensuojelun täydennyskoulutusvelvoite on toteutunut ja koulutus toiminta lähtenyt liikkeelle?

h) Lastensuojelun kustannuskehitys ja sen suunta kunnissa sekä erot erilaisten kuntien välillä. Lastensuojelun kustannukset v. 2000-2005 eriteltyinä (ehkäisevä toiminta, avohuollon tukitoimet, sijaishuollon perhehoito ja perhekotihoito sekä laitoshuolto, jälkihuolto). Miten kustannustietojen saatavuutta voitaisiin edistää ja yhdenmukaistaa vertailukelpoisiksi? Arvionne siitä, miten rahoitusjärjestelmän muutos (suurten kustannusten tasausjärjestelmästä lastensuojelukertoimeen valtionosuudessa) vaikuttaa lastensuojeluun. Mikä on ollut tasausjärjestelmän merkitys kunnassanne ja onko saadut palautukset käytetty lastensuojelun menoihin? Miten olette varautuneet kunnassanne lastensuojelun toiminnan rahoitukseen v. 2006?